

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-07-21
Besvaras senast
2020-08-04

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:1840 Situationen i Belarus

Situationen i Belarus fortsätter att vara allvarlig, och oppositionella och människorättskämpar förtrycks, förföljs, torteras och fängslas. Trots att påtryckningarna från omvärlden, i varierande grad, från tid till annan varit påtagliga har dessvärre inga märkbara framgångar gällande demokrati och mänskliga rättigheter kunnat konstateras i landet.

Den 9 augusti i år är det återigen dags för presidentval i Belarus. Likt tidigare presidentval och parlamentsval som hållits i landet sedan diktatorn Aleksandr Lukasjenko tillträdde presidentposten 1994, finns inga signaler eller förhoppningar om att valet ska leva upp till internationella krav och standarder för fria och demokratiska val.

År 2020 har utvecklats mycket negativt, och våld och retorik från regeringens sida har eskalerat till en ny nivå. De två starkaste presidentkandidaterna Viktor Babaryka och Mikola Statkevityj har arresterats utan statlig tillgång till vare sig advokater eller sina familjer. Andra motkandidater trakasseras, och journalister, människorättskämpar och fredliga demonstranter, liksom även vanligt folk som råkar passera, rapporteras gripas av män i civila kläder.

Sverige har under lång tid varit ledande och drivande i stödet till Belarus inom EU. På senare år har dock Belarus inte nämnts i utrikesdeklarationen. Inte heller i årets utrikesdeklaration nämndes Belarus specifikt, något som varit gällande sedan Socialdemokraterna tog regeringsmakten i valet 2014. Trots detta hoppas jag att regeringen fortsatt fokuserar på att stödja den demokratiska utvecklingen i landet.

EU och Sverige har en lång historia av sanktioner som inkluderade resebegränsningar för statstjänstemän, frysning av tillgångar för personer som utretts i samband med ouppklarade försvinnanden av oppositionspolitiker och journalister samt ett embargo mot vapen och utrustning som kan användas för internt förtryck. Sverige och EU måste enligt mig fortsätta att tydlig markera mot Lukasjenko redan nu, innan situationen förvärras ytterligare. Hösten år 2015 beslöt EU att lyfta huvuddelen av de sanktioner som då fanns mot den belarusiska regimen. Det skedde vid en olycklig tidpunkt då resultatet från ytterligare ett förfalskat val presenterades och dömdes ut av internationella valobservatörer.

Det förefaller klokt att återigen införa kraftfulla sanktioner gentemot president Lukasjenko och den vitryska regimen. Frysta tillgångar, reserestriktioner och handelsrestriktioner kan vara viktiga verktyg som slår hårt och direkt mot diktaturens medlöpare. Sannolikt behöver de riktas så att de slår ännu mer kraftfullt mot regimen. En av Belarus stora inkomstkällor är försäljning av rysk olja till EU:s medlemsländer, så även oljan torde därför vara aktuell för sanktioner kan tyckas.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Vad avser ministern att göra, och på vilket sätt, för att stödja oppositionen i Belarus och samtidigt sätta press på landets auktoritära regim?

.....

Åsa Coenraads (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Charlotte Rydell